

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتنشاك

אנטוש הגיבן

יאנוש קורצ'אק, כתבים ה', עמ' 248-250
תרגום: אורי אורלב

כל כך מלא חיים היה, שאפילו רגע אחד לא היה מסגל לעמוד במקום אחד.

לפעמים אומרת האם: "שמור על עצמך, עוד ידרכו אותך, אל תטפס על הגג, אל תתכופף החוצה מן החלון". אה, כבר דוהר במדרגות, מזנק לחצר, מטפס על גג מוסד העגלות, מדלג מעל ערמות עצים – הוא כבר ברחוב.

חס ושלום יקרה אסון, האם ידעה זאת, אף הוא לא ידע. נתלה מאחורי ענלה נוסעת, העגלון הצליף בו בשוט. אנטוש ירד בקפיצה, הגיעה כרפיה, והנה, קרה האסון, אסון גדול.

הרימו את היקלד לא חי ולא מת. צעקות, התקולות. אסרו את העגלון.

- למה – שואלים – הצלפת ביקלד?

- אה, חשבת שפרחח יהודי נתלה לי על הענלה.

העגלון ישב בכלא ואנטוש גנח בבית החולים, אבל העגלון יצא בריא מבית הסהר,

ואנטוש יצא נכה.

היקלד שקע בעצבות, נעצבה גם אמו האלמנה. אנטוש גדל ועל גבו גדלה הגבנת. נדמה היה, שפאלו לא פלים, מעשה קנודס אחד והנה מזכרת לכל החיים. כך זה קורה בכל דבר תמיד.

ואיך שהו קרה שאנטוש התרחק עכשו ממשחקים, היה יותר מהרהר, התרחק מבני אדם, אהב יותר צמחים. הוא השתוקק להיות גנן והתחיל ללמוד לשתל, להרכיב, לעבד את האדמה, להשקות, איך להכין תמוכות ואיך לאסוף זרעים בסתיו.

הוא שקע יותר ויותר בלמודיו ואהב מאוד את מקצועו. עד שנעשה מתלמיד לגנן אמתי.

- עכשו, אמא – אמר לאמו – נסע לכפר. עבדת מספיק והגיע הזמן שתנוחי.

- יקלד טוב שלי, למה אתה כל כך אמלל?

האם פרצה בבכי.

- אל תבכי, אמא. תאמיני לי שטוב לי בעולם.

הם נסעו לכפר, קבלו בית קטן ואנטוש טפל בגן האחזה. הכין ערוגות פרחים, גזם עצים, קצץ ענפים ובשים, מרח את הגדמים, נקה את השדרות, פזר חול בשבילים, שתל ירקות.

אנטוש התחבב על בעל האחזה, התחבב על הגברת, על העלמה ועל מנהלת משק הבית הפטפטנית. הוא העמיד ספסל בצל, כדי שבעל האחזה יוכל לשבת שם ולקרא עיתונים; הוא הכין זרי פרחים לגברת, הכשיר עבור העלמה מגרש למשחק הקרוקט ובשביל מנהלת משק הבית שתל ירקות מסוגים שונים, ולא שכח גם פשתה בשביל הכנריות.

עברה שנה, חלפו שנתים ושלוש. באחזה התחנכה ילדינת יתומה ועניה, חרישית ועצובה. היא נהגה לבקר לפעמים את אמו של אנטוש ולאט לאט התרבו בקוריה, הלכו ותכפו. היא שוחחה עם אמו של אנטוש, שוחחה עם אנטוש הגנן, פעם על הגן, פעם על השתילה, הרבתה לשאל על דברים שונים. אחר כך היתה מקשיבה בשעה שאנטוש קרא באזני אמו מתוך כתבי עת וספרים שנתנו לו בבית האחזה.

- מה ידעתך, היית מתחתן אתה, אנטוש? – שאלה פעם אמו.

- לא – השיב אנטוש במהירות – אל תדברי אתי על זה, אמא. אף באותו ערב התפלל זמן רב ובלילה גם בכה קצת.

ישראל קורצ'ק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتشاك

עברו עוד חמשה ימים, ועוד עשרה ופעם אחת פגשה זושקה, היתומה, את אנטש בגן וכרגיל ברכה אותו לשלום, אך לא התרחקה.

- האם את רוצה לומר לי משהו, העלמה זושקה? – שאל אנטש.
- כן.... או אולי לא, לא....
- אמרי לי, העלמה זושקה, אני מוכן לעשות בשבילך הכל.
- היא חיכה בשוכבות ופתאום אמרה בהחלטיות:
- כן? אם כך תתחתן אתי, אדון אנטוני.
- העלמה זושקה – לחש אנטש חרש – חשבתני שאת טובת לב. זושקה פרצה בבכי
- אני יודעת שאתה לא מאמין לי, אבל אני... אני אוהבת אותך מאוד. ואני יודעת שגם אתה אוהב אותי, אדוני, אבל אף פעם לא העזת לומר לי.
- אנטש נעמד, התבונן פעם בפרחיו ופעם בזושקה ולבסוף אמר בעצב:
- לא אניגד זאת אף פעם, העלמה זושקה. לא, לא אניגד – חזר על כך בהחלטיות. תשובתו הפליאה את זושקה והעציבה אותה.
- אתה לא רוצה יתומה, אדוני.
- וברחה. ואנטש הלך עצוב הביתה, אל אמו.
- אמא – אמר – אנחנו צריכים להסתלק מכאן מיד. והוא נחנק מבכי.
- אל תשאלי, אמא, אנחנו מכרחים, מכרחים.
- וספר לה הכל כשהוא שטוף בדמעות. זמן רב לא הצליח להרגע.
- אמא יקרה שלי, כל כך רע לי בעולם. למה ראיתי אותה, למה התאהבתי בה כל כך?
- וכלתי לחיות רק עם הפרחים. הפרחים לא רואים את הגבנת שלי.
- אמו נתנה לו ספר תפלה, יצאה ולא חזרה במשך זמן רב. לבסוף חזרה מחיכת ואמרה:
- אוי, טפש, טפש שכמותך, גם היא יושבת ובוכה.
- בטח צוחקת – אמר כשדמעות ממלאות את עיניו.
- לא, אנטש, היא אוהבת אותך.
- אותי?
- כן, את נשמתך הטובה והנדיבה.
- עברו ימים רבים עד שהאמין אנטש לדבריה והרשה לעצמו לחשב על נשואיו.
- "ואולי היא תתחרט או תצטער – אחרי המעשה, ואולי יצחקו לה האנשים".
- אך ככל שגברה בלב האמונה באפשרויות להתחתן, כך אורו פניו.

*

משפחת אנטש חיה יחד כבר חמש שנים, עם האם ועם ולדה קטנה ובהירת שער, והם יכולים להחשב האנשים המאשרים בעולם. ראו איזה תהפוכות מזמן הגורל.

